

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ : 2200
 ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು : ಶ್ರೀ ಎಂ ನಾಗರಾಜು
 (ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದವರು)
 ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ : 26.03.2026.
 ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು : ಗೃಹ ಸಚಿವರು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
ಅ)	ಈ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ: 1436ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪರಿಷ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಐಶಾರಾಮಿ ಸವಲತ್ತುಗಳು ನೀಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ "ಈ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ/ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾದ ಸುದ್ದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಚಾರಣಾ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಉಪ ಮಹಾನಿರೀಕ್ಷಕರು, ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ ಬೆಂಗಳೂರುರವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು; ಸದರಿಯವರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಚಾರಣಾ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವಂತೆ; ಈ ಆರೋಪಗಳು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆಯೇ;	ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಖೈದಿಗಳಿಂದ ಮದ್ಯ ತಯಾರಿಕೆ/ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ವೈನ್ ತಯಾರಿಕೆ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ:27-11-2025 ರಂದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಸುದ್ದಿಯ ಕುರಿತು ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಉಪಮಹಾನಿರೀಕ್ಷಕರು ದಿನಾಂಕ: 06-12-2025 ರಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕಾರಾಗೃಹ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಪರಿಶೀಲನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
ಆ)	ಇದೇ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ "ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರ (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆಯೇ; ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು;	ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ) ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಇ)	ಪದೇ ಪದೇ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯವರು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣಗಳೇನು; ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೇ; ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇವೆಯೇ? ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು;	ಪರಿಷ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 1. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಗಾವಹಿಸಲು AI ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ

ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹಾಗೂ ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಮಾದರಿಯ ತಪಾಸಣಾ ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಸಿ.ಸಿ.ಟಿ.ವಿಗಳು, ಬ್ಯಾಗೇಜ್ ಸ್ಕ್ಯಾನರ್ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಿ.ಸಿ.ಟಿ.ವಿ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ Command Center ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಬಂದಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

3. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹವನ್ನು ಭದ್ರತಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 03 ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳನ್ನಾಗಿ 1) ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ, ಶಿಕ್ಷಾ ಬಂದಿಗಳು, 2) ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ, ವಿಚಾರಣಾ ಬಂದಿಗಳು ಹಾಗೂ 3) ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ, ಮಹಿಳಾ ಬಂದಿಗಳು ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಿ ಆಡಳಿತ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

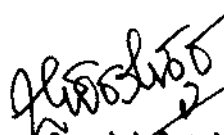
4. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿಯಿರುವ ವೀಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಜೈಲರ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಕಾರಾಗೃಹದ ಹೊರ ಭಾಗದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (ಕೆ.ಎಸ್.ಐ.ಎಸ್.ಎಫ್) ಅಧಿಕಾರಿ/ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು 06 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖಾ ವತಿಯಿಂದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಕಾರಾಗೃಹದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ದೈನಂದಿನ ಮತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರತಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

		<p>7. ಪರಪ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಗಳು ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪವೆಸಗಿದ ಅಧಿಕಾರಿ/ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ 1957 ಕೆ.ಸಿ.ಎಸ್ (ಸಿ.ಸಿ&ಎ) ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ವಯ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.</p> <p>8. 2026-27ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 'ಆಪರೇಷನ್ ಪರಿಶುದ್ಧೀಕರಣ' ದಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಜಾ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ, ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು Artificial Intrusion Detection System, ಸಿಸಿಟಿವಿ, ಬಾಡಿವೋರ್ನ್ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಇನ್ನಿತರ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಭದ್ರತಾ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ರೂ. 20 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದು, ಅದರನ್ವಯ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಮಾದರಿಯ ಭದ್ರತಾ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗುವುದು.</p>
--	--	---

ಸಂಖ್ಯೆ: ಹೆಚ್‌ಡಿ 51 ಪಿಆರ್‌ಇ 2026

 (ಡಾ. ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ)
 ಗೃಹ ಸಚಿವರು

संस्कृत विश्वविद्यालय वाराणसी

संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी
संस्कृत विभाग, वाराणसी
संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी

संस्कृत विश्वविद्यालय
वाराणसी

ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು (Recommendations)

ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲನೆ/ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಹಾಗೂ ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹ ದೆಹಲಿ, ಮತ್ತು ಚಂಚಲಗುಡ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ, ತೆಲಂಗಾಣದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ, ಈ ಹಿಂದೆ ರಚಿಸಲಾದ ಸಮಿತಿಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಭೆ ನಡೆಸಿ, ಪರ್ಜಿಸಿ ಒಮ್ಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- A. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
  - B. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗಳು.
  - C. ತಾಂತ್ರಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ
  - D. ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು
  - E. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು.
  - F. ಬದ್ಧತಾ ಕ್ರಮಗಳು.
- A. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ (Human Resource)

ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆ: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದೆ, ಸುಮಾರು 40-47% ರಷ್ಟು ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿವೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೈದಿ-ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅನುಪಾತವು ಮಾದರಿ ಜೈಲು ಕೈವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವಂತೆ (1:6) ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪರಪ್ಪನ ಆಗ್ರಹಾರ ಕಾರಾಗೃಹವು 4,834 ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇವಲ 571 ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, 333 ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ರಿಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರಾಗೃಹದ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜೈಲು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅದ್ವೈತ ಮೇರೆಗೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ತಕ್ಷಣದ ಕ್ರಮದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

**ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಸಂಖ್ಯಾ ಐಲ ಹಾಗೂ ಕಾರಾಗೃಹ ಕೈಪಿಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಇರಬೇಕಾಗಿರುವ
ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಸಂಖ್ಯಾ ಐಲದ ತುಲಾನ್ಯಕ ವಿವರ.**

ಕಾರಾಗೃಹದ ಹೆಸರು	ಕೈಪಿಡಿಗಳ ಸಂಖ್ಯಾ ಐಲ	ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಸಂಖ್ಯಾ ಐಲ	ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ರಿಕ್ತ ಸ್ಥಾನ	ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಕೈಪಿಡಿಯ ಅನುಪಾತ	3 ವರ್ಷದಲ್ಲ ಕಡವ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಕೈಪಿಡಿಯ ಅನುಪಾತ
ಕಾರಾಗೃಹ ಕೈಪಿಡಿ ತಿಳಾರಸ್ಥಾನ ಪ್ರಕಾರ ಇರಬೇಕಾದ ಸಂಖ್ಯಾ ಐಲ				1:6	
ಪರಪ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ, ಬೆಂಗಳೂರು.	4834	571	388	1:9	1:27
ಮೈಸೂರು	774	103	53	1:6	1:15
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	805	97	35	1:6	1:24
ಶಿವಮೊಗ್ಗ (ಮಹಿಳಾ)	32	23	06	1:1	1:3
ಬಳ್ಳಾರಿ	457	93	51	1:5	1:15
ಕಲಬುರಗಿ	559	150	63	1:4	1:12
ಬೆಳಗಾವಿ	824	145	44	1:6	1:18
ವಿಜಯಪುರ	537+1	129	10	1:4	1:12
ಧಾರವಾಡ	473	97	29	1:5	1:15

2. **ಧೀರ್ಘಾವಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು:** ಧೀರ್ಘಾವಧಿಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಇತರೆ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರನ್ನು 3 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ 2 ವರ್ಷಗಳ ಕೂಲಿಂಗ್ ಪೀರಿಯಡ್ ಇರಬೇಕು.

3. **ಆಯುಷ್ಯ ತರಬೇತಿ:** ಕಾರಾಗೃಹ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಪುನರ್ಮನನ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸದರಿ ತರಬೇತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಪರಿಷೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನವೀನ ಮಾದರಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಉಪಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು.

8. **ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗಳು (Infrastructural Reforms)**

4. **ಕಡ್ಡಾಯ ಬಫರ್‌ಜೋನ್ (Compulsory Buffer Zone):** ಬೆಂಚಲಗುಡ ಕಾರಾಗೃಹ ಮತ್ತು ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವಂತೆ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಬಫರ್‌ಜೋನ್ (ನೋ ಮ್ಯಾನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್) ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಿಗೆ ಬಫರ್‌ಜೋನ್ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು.

5. ಸಣ್ಣಕಣ್ಣಿನ ಬಲೆ ಅಳವಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾರಾಗೃಹದ ಪರಿಧಿಯ ಭದ್ರತೆ (Anti-Throwing Nets and Perimeter Security): ಕಾರಾಗೃಹದ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಸೆಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾರಾಗೃಹದ ಅವರಣದಲ್ಲ ಸಣ್ಣಕಣ್ಣಿನ ಬಲೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಸುತ್ತಲೂ ಸಿಸಿಟಿವಿ ಕವರೇಜ್ ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕಾರಾಗೃಹವು 32 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಸುತ್ತುಗೋಡೆ (ಕಾಂಪೌಂಡ್) ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇತರ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳು 20 ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಸುತ್ತುವರಿದ ಗೋಡೆ (ಕಾಂಪೌಂಡ್) ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಇದರಿಂದ ಕಾರಾಗೃಹದ ಅವರಣದೊಳಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಸುತ್ತುಗೋಡೆಗಳ (ಕಾಂಪೌಂಡ್) ಎತ್ತರವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ 30 ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಖಚ್ಚಾರಿ ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕಾರಾಗೃಹದ ಮಾದರಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಲಾರ್ ಬೀಜ ಅಳವಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
6. ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರ (Watch Tower): ಹಲವಾರು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರಗಳು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಇರುವುದರಿಂದ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರಾಗೃಹದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾವಲನಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರಗಳ ಎತ್ತರವನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಣ್ಣಾವಲನಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎತ್ತರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
7. ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆ: ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಮಂಗಳೂರು, ವಿಜಯಪುರ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬ್ಯಾರಕ್ ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ಯಾರಕ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬಂಧಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
8. ಹೊಸ ಕಾರಾಗೃಹಗಳು: ಕಾರಾಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಉದ್ದೇಶಿತ ಹೊಸ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾರಂಭವನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ತಾಂತ್ರಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ (Technical Equipment Enhancement)

9. ಸಮಗ್ರ ಸಿಸಿಟಿವಿ ಹಾಗೂ AI ಕ್ಯಾಮರಾ ಕಣ್ಣಾವಲು: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳನ್ನು ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹ, ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಣ್ಣಾವಲು (ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾ) ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂತರವಿರುವುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹವು 8,600 ಸಿಸಿಟಿವಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಾರಾಗೃಹದ ಸುಮಾರು 53.75% ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾವಲನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪರಪ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರ ಕಾರಾಗೃಹವು ಕೇವಲ 332 ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಕೇವಲ 6.64% ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾವಲನಲ್ಲಿ

ಇರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬಂಧಿಗಳಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 24/7 ಕಾಲ ಕಾರಾಗೃಹದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಣ್ಗಾವಲನ್ನಲ್ಲಿರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾ ಹಾಗೂ AI ಆಧಾರಿತ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ರೂಂನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ನದರಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ರೂಂನಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿಗ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕೂಡ ಇರುತ್ತದೆ.

- ೧) ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳ ಒಳಗೆ ಸಿಸಿಟಿವಿ: ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿರುವ ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ನದರಿ ಬ್ಯಾರಕ್‌ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಲ್‌ಗಳ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸದೇ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಬಂಧಿಗಳ ಚಲನವಲನದ ಬಗ್ಗೆ ಕಣ್ಗಾವಲು ಇರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನದರಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಸಾಕ್ಷಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೆಹಲಿಯ ತಿಹಾರ್ ಜೈಲು ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣದ ಪಂಜಲಗುಡ ಜೈಲುಗಳ ಬ್ಯಾರಕ್‌ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಲ್‌ಗಳ ಒಳಗೆ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. (ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾರಕ್‌ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾದ ಛಾವಣಿವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು) ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಬ್ಯಾರಕ್ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಔಪಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಔಪಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ-ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳವಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರಾಗೃಹದ ಬ್ಯಾರಕ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಲ್‌ಗಳ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಮಗಿತಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು ದುರಸ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನದರಿ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ದುರಸ್ತಿ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಸಮಯ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಮೀರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹ, ದೆಹಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಪ್ಪನ ಅಗ್ರಹಾರ ಕಾರಾಗೃಹ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿವರ.

ಕ್ರ.ಸಂ	ಕಾರಾಗೃಹದ ಹೆಸರು	ಕೈದಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಖಡವಾರು
1.	ತಿಹಾರ್‌ಕಾರಾಗೃಹ, ದೆಹಲಿ	16,000	8,600	53.75%
2.	ಪರಪ್ಪನಕಾರಾಗೃಹ, ಬೆಂಗಳೂರು	5,000	332	6.64%

ತಿಜಾರ್ ಜೈಲನಲ್ಲರುವ ಬ್ಯಾರ್‌ನೋಟಗಿನ ಸಿಸಿಐವಿ

11. **HCBS ಬವರ್‌ಗಲು (ಮೊಬೈಲ್ ಜ್ಯಾಮರ್‌ಗಲು):** ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲರುವ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಸ್ ಕಾಲ್ ಬ್ಲಾಕಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (HCBS) ಬವರ್‌ಗಲು 5G ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗಲನ್ನು ನಿಬಂಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 5G ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗಲನ್ನು ನಿಬಂಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೊಸ ಜಾಮರ್‌ಗಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲರುವ ಜಾಮರ್‌ಗಲನ್ನು 5G ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗೆ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಕಾರಾಗೃಹಗಲ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಲಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಲನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೌ|| ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಲವು ದಿನಾಂಕ: 28-07-2021 ರಡಬ್ಲಿ.ಎ ಸಂಖ್ಯೆ: 582/2021 ರಲ್ಲಿ ಕಾರಾಗೃಹಗಲಲ್ಲಿ ಜಾಮರ್‌ಗಲನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.
12. **ಫೋರ್ಬಲರ್ ಜಾಮರ್‌ಗಲು:** ಕೈದಿಗಲ ಅಕ್ರಮ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಲಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕಾರಾಗೃಹದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಕಪ್ಪು ಸ್ಪಟ (Block Spots) ಗಲಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ತೀವ್ರತೆಯ ಫೋರ್ಬಲರ್ ಜಾಮರ್‌ಗಲನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್.ಸಿ.ಐ.ಎಸ್ ಮತ್ತು ಮೋರ್ಬಲರ್ ಜಾಮರ್‌ಗಲನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾರಾಗೃಹದ ಆವರಣದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಲಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಲಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
13. **ಪವರ್ ಬ್ಯಾಕಪ್ ಮತ್ತು ಜಾಮರ್‌ಗಲ ನಿಯಂತ್ರಣ:** ಎಲ್ಲಾ ಜಾಮರ್‌ಗಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪವರ್ ಬ್ಯಾಕಪ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ವ್ಯತ್ಯೇಯ ಉಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಇತರೆ ಇಂಧನ ಮೂಲದಿಂದ ಸದರಿ ಜಾಮರ್‌ಗಲು ಸ್ವಯಂ

ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಜಾಮುರಾಗಳ ಸ್ಟಾಫ್‌ಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಮುಖ್ಯ ಅಧೀಕ್ಷಕರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಬೇರೆಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಡ್ರಿವ್ ಆಫ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

14. ವೈ-ಶೈ ಮಾನಿಟರಿಂಗ್: ಜೈಲು ಆವರಣದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಧಿಕೃತ ವೈ-ಶೈ ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೈದಿಗಳು ಅಕ್ರಮ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.
15. NLJD ಮೂಲಕ ತಪಾಸಣೆ: KSISF ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಜೈಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಚುವ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಬ್ಯಾರ್‌ಗಳು, ಶೌಚಾಲಯಗಳು, ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ NLJD (ನಾನ್ ಅನಿಯರ್ ಜಂಕ್ಷನ್ ಡಿಟೆಕ್ಟರ್) ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಿಖರವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಹುಡುಕಾಟಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.
16. ದೇಹ-ಧರಿಸಿರುವ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು: ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿರುವ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು (Body-worn Cameras) ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು, ಮತ್ತು ವಾರದರ್ಶಕತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಒಳಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ದೊರೆಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.
17. ಧೂಮಪಾನ ಮತ್ತು ಸೆಲ್ ಫೋನ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತೆ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು: ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳು ಧೂಮಪಾನ ಅಥವಾ ಸೆಲ್ ಫೋನ್‌ಸಂತಹ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ (AI Camera) ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು ಸದರಿ ನಿಷಿದ್ಧ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ನೈಜ ಸಮಯದ ವೀಡಿಯೋ ತುಣುಕನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ರವಾನಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ (AI Camera) ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಗಾವಲು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಷೇಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
18. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ರಿಸನ್‌ಕಮಾಂಡ್ ಸೆಂಟರ್: ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳು, ಬಾಡಿಯಿನ್ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಬಂಧ ಕಾರಾಗೃಹ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕಮಾಂಡ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ತುರ್ತಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಘಟನೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಘಟನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ನೈಜ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು, ಹಾಗೂ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಸಂಬಂಧ ಕಾರಾಗೃಹದ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕಮಾಂಡ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

19. ಆಲ್ಟೋ-ಪ್ರೀತ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಗ್ ಡಿಟೆಕ್ಷನ್ ಪರಿಕರಗಳು: ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪಾನ ಹಾಗೂ ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಆಲ್ಟೋ-ಪ್ರೀತ್ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಮತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕೈದಿಗಳ ಉಸಿರಾಟದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ರಕ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಆಲ್ಟೋಹಾಲ್ ಮಟ್ಟದ ಫಲತಾಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪಡೆಯ ಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಮೂತ್ರದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಡ್ರಗ್ ಡಿಟೆಕ್ಷನ್ ಪರಿಕರಗಳಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಫಲತಾಂಶವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೆಯೇ ಪಡೆಯ ಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಆಲ್ಟೋ-ಪ್ರೀತ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಗ್ ಡಿಟೆಕ್ಷನ್ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಖಚಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು.
20. ಕೈದಿಗಳ ಕರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Prisoner Calling System - PCS): ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನೀಮಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಏಸಿಎಸ್ ಘಟಕಗಳ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೈದಿಗಳು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏಸಿಎಸ್ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಿಂದ ಕೈದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯ ಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಕೈದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ವಕೀಲರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೈದಿಗಳಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ವರ್ತನೆಯ ಐದರಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
21. ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ಬಾಜಿಂಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು: ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಾಜಿಂಗ್ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ದೂರದರ್ಶನದ ಸ್ಪಿಚ್‌ಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟ್ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಪಿಚ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಾಜಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಐದಿಗಳಿಂದ ಬದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೆರೆದ ವೈರಿಂಗ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು.
22. ಎಫ್.ಎಂ. ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಎಂ ಸಿಸ್ಟಂಗಳು: ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಎಫ್.ಎಂ. ರೇಡಿಯೋ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಧಾರಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ (Public Address) ಸ್ಪೀಕರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.
23. ಐಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್, ತಿಹಾರ್, ಚಂಚಲಗುಡ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕೈದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಐಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ ನೆತ್ತಿಯಿಗೊಳಿಸಿದ ಮಾರಾಟಮಳಿಗೆ (Store) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಸದ್ಭಿಕ್ತ ಹಣಕಾಸಿನ ಪಹಿವಾಟನ್ನು ತಡೆಯ ಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

24. ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಒಪ್ಪಂದ (Annual Maintenance Contract - AMC): ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳ ಸುಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ತಡೆರಹಿತ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಒಪ್ಪಂದದ (AMC) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು.

25. ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು (Welfare and reformative Measures):

25. ಕಾರಾಗೃಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ: ಕಾರಾಗೃಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಕಾಯಿದೆ-2021 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕಾರಾಗೃಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವೇ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳು ಮತ್ತು ಜೈಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಗೈಲು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೈದಿಗಳ ವೇದನ ಪರಿಹಾರಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೈದಿಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಮರು-ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾರಾಗೃಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿ, ನಿಯಮಿತ ಸಭೆಗಳು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತರಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

26. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳ ತೊಡಗುವಿಕೆ: ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆ: ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಜೈಲು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು/ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಲಾಭತ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅರ್ಹತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ತೊಡಗುವಿಕೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಾರಾಗೃಹ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೊದಲು, ಕಾರಾಗೃಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯು (PDB) ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಕಾರಾಗೃಹ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದು, ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಜೈಲು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾನೂನು ಜೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಈ ರೀತಿಯ ಬಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ, ಬಲವಂತವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು: ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳು ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ತೆಲಂಗಾಣದ ಚಂಚಲಗುಡ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕೈದಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ನಿರತರನ್ನಾಗಿ ಇಡುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಕೈದಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (Inmate Productivity): ಕೈದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, NGO ಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪೇಪರ್ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳು, ಕೋಲ್ಡ್-ಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಆಯಿಲ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಂತಹ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮಿಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬಂಡವಾಳದಂತಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.
27. ಬಿಡುಗಡೆಯ ನಂತರದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು (Post-Release Benefits): ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುವ ವಿವಿಧ ಪುನರ್ವಸತಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ತೆಲಂಗಾಣದ ಚಂಪಲಗುಡದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಏಳಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪೋಲೀಸ್ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಐಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಸದರಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಐಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನೀಡಬಹುದು. ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ 31 ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಐಂಕ್‌ಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.
28. ಆರೋಗ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು (Wellness Activities): ಕೈದಿಗಳ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು NGO ಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಯೋಗ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು.
29. ಸಲಹಾ ಸೇವೆಗಳು (Counselling Services): ಪ್ರಸ್ತುತ, ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಾಲೋಚಕರು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಕೈದಿಗಳ ಉತ್ತಮ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕೈದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬಹುದು, ಹಾಗೂ ಕೈದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಐನ್ಸೈಡ್, ಆತಂಕ, ಆಘಾತ ಮತ್ತು ಇತರ ಛಾವನಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
30. ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ (Vocational Training): NGO ಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ-ಬಂಡವಾಳದ ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.
31. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (Industrial Development): ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಕ್ಷೇಮ ನಿಧಿಯಿಂದ (Benevolent Fund - B.F.) ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
32. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ (Establishment of Factories): ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಯಶಸ್ವಿ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಕೈದಿಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ-ದಿನಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (Public-Private Partnership - PPP) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಜಂಪಲಗೂಡ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ವಿವರ.

1	Copper/Copper Unit	14	Takings
2	Carpentry	15	Humanees
3	Shoe making	16	Shoe making
4	Phenyl making unit	17	Assemble
5	Soap making unit	18	Wardrobe (B&D)
6	Blanket Unit	19	Vegetables
7	Handkerchiefs	20	Shirts
8	Prisoners cloth	21	Shirts
9	Prisoners Products	22	Shirts
10	Blanket Units	23	Foot Outlets
11	General Commodities	24	Carpeting
12	Note books & Registers	25	Wear & Tearage
13	Bakery products		

ಜಂಪಲಗೂಡ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳು

S.No	Products	S.No	Products
1	Carpets	13	Wooden chairs and Teapoys
2	Yoga mats	14	Sofa Set
3	Asan mats	15	Hand Sanitizer
4	Door mats	16	Hand wash liquid
5	Bed Sheets (Single & Double)	17	Phenyl (black & scented)
6	Towels	18	Floor cleaner
7	Hand Kerchiefs	19	Glass cleaner
8	Prisoners cloth	20	Soaps
9	Blank Desks	21	Cloth masks
10	Single cots and Bunker cots	22	School and Khaki uniforms
11	Tables & Chairs	23	Note books & Registers
12	Almirahs & Racks	24	Bakery products

ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಾಗೃಹದ ಮಳಿಗೆ:
ಸದರಿ ಮಳಿಗೆಯು 150 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ
ಪಂಪಲಗೂಡ ಕಾರಾಗೃಹದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಾಗೃಹದ ಕೈದಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಮಗ್ಗದ ಬೆಡ್‌ಶೀಟ್‌ಗಳು, ಟವೆಲ್‌ಗಳು, ಫಿನಾಯಿಲ್, ಸಾಬೂನುಗಳು ಮತ್ತು ಬೇಕೆರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಕಾರಾಗೃಹದ ಕೈದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿ ಈ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿವರ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ನಂತರ ಗೌರವಯುತ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಈ ಮಳಿಗೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

೩. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು (Administrative Reforms) :

೩೩. ಕೈದಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ (Segregation of Prisoners): ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಊಟ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅದೇ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಸದರಿ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ರೂಢಿಗತ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಅಥವಾ ವೀರ್ಷಾವದಿಯ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಅಪರಾಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು. ಹಾಗೂ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಹೆಸರಿನ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ (Alphabetical Order) ಸೆಲ್/ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೂಢಿಗತ ಮತ್ತು ಕುಖ್ಯಾತ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣವಲನೊಂದಿಗೆ ಉನ್ನತ-ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಹರಿಯಾಣದ ಜೈಲು ನಿಯಮಗಳ ಅಧಿಸೂಚನೆ (ದಿನಾಂಕ ೩೦.೧೨.೨೦೨೨) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾರಾಗೃಹ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು (ಪ್ರತಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ)

ತಪಾಲ್ ಕೈಲಸಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ: ತಪಾಲ್ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ೨ ಷೆಡ್ಯೂಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರಾಗೃಹ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಂಗಡಣೆ
2	ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕುಖ್ಯಾತಿ ಕೈದಿಗಳು
4	ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದ ಅಪರಾಧಿಗಳು
5	ಯುವ ಅಪರಾಧಿಗಳು (18-21 ವರ್ಷ)
6	ಮಹಿಳಾ ಅಪರಾಧಿಗಳು
7	ಕುಖ್ಯಾತವಲ್ಲದ ಅಪರಾಧಿಗಳು (ವಂಚನೆ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಿರುಕುಳ, ಗಾಯದ ಪ್ರಕರಣ, ಇತ್ಯಾದಿ.)
೧೦.೩೩೦	ವಿಚಾರಣಾಧೀನ ಕೈದಿಗಳು (ಅವರ ಹೆಸರಿನ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರಾಗೃಹದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಬ್‌ಡೈವಿಷನ್ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಇರಬಾರದು.)

34. ಇ-ಮುಲಾಕಾತ್ (E-Mulakat): ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಇ-ಮುಲಾಕಾತ್‌ನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಭೇಟಿಗಳನ್ನು (ಕೈದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು, ವಕೀಲರ ನಡುವಿನ ವೀಡಿಯೋ ಅಥವಾ ಆನ್ಲೈನ್ ಸಭೆಗಳು) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೈಹಿಕ ಭೇಟಿಗಳಿಗೆ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಸಭೆಗಳು ಕಷ್ಟಕರವಾದಲ್ಲಿ) ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇ-ಮುಲಾಕಾತ್‌ನ್ನು ಹಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು.

35. ಮಹಿಳಾ ಅಧಿಕಾರಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಸ್ಥಳ ನಿಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ: ಪುರುಷ ಕೈದಿಗಳ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕರ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಮಹಿಳಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಕೈದಿಗಳ ಇರುವ ಬ್ಯಾರಕ್ಸ್/ಸೆಲ್‌ಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಮರು-ನಿಯೋಜಿಸಲು (Reallocated) ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಜೈಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಸಹಾ ಮಹಿಳಾ ಕೈದಿಗಳ ಬ್ಯಾರಕ್ಸ್/ಸೆಲ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಅಥವಾ ಮಹಿಳಾ ಕೈದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲವನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಈ ತಂತ್ರವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

36. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್‌ಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ: ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಎಫ್.ಐ.ಆರ್ ಗಳು ದಾಖಲಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು 'ಸಿ' ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಎಲ್ಲಾ 'ಸಿ' ರಿಪೋರ್ಟ್ ವರದಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಮರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ಕ್ರ. ಸಂ	ಕಾರಾಗೃಹದ ಹೆಸರು	ದಾಖಲಾದ ಒಟ್ಟು ಎಫ್.ಐ.ಆರ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸ್ವಾಯಂಶಾಸಿತ ದಲ್ಲಾ ಶಾಕಿ ಇರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ಕಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಕಿ ಇರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ವಿಚಾರಣೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವುದು)	ಮುಕ್ತಾಯ ಗೊಂಡ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ಐ-ರಿಪೋರ್ಟ್, ಸಿ-ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಬೆಂಗಳೂರು	154	-	154	-	-
2.	ಮೈಸೂರು	30	17	03	-	10 "ಸಿ" ರಿಪೋರ್ಟ್
3.	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	27	27	-	-	-
4.	ಶಿವಮೊಗ್ಗ (ಮಹಿಳಾ)	-	-	-	-	-
5.	ಬಳ್ಳಾರಿ	01	-	01	-	-

6.	ಕಲಬುರಗಿ	55	31	22	02	-
7.	ಬೆಳಗಾವಿ	24	11	11	-	02
8.	ವಿಜಯಪುರ	11	05	04	02	-
9.	ಧಾರವಾಡ	11	09	02	-	-
						ಸಿರಿಪೋರ್

ಅನವರಿ-2021 ರಿಂದ 15ನೇ ನವೆಂಬರ್-2022 ರವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಪಟುವಣಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದಾಖಲಾತಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿವರ.

27. ಕಾರಾಗೃಹ ನಿೀಕ್ಷಕರ ಮಂಡಳಿ (Prison Visitor Board): ಜೈಲು ಸಂದರ್ಶಕರ ಮಂಡಳಿಯು (Prison Visitor Board) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕಾರಾಗೃಹಗಳ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೈದಿಗಳ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹು-ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿ/ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಪೊಲೀಸ್ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿ, ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ವಲಯಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಗಣ್ಯ ನಾಗರಿಕರಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರು ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯು ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಜೈಲಿನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ತ್ರೈಮಾಸಿಕವಾಗಿ (ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ) ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಕಾರಾಗೃಹದ ಸಮಗ್ರ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು, ಅಗತ್ಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಅಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು, ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಹಿಂದಿನ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಿರಂತರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದರಿ ಮಂಡಳಿಯು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

28. ಜೈಲುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಅರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಐಟಿ) ಸಂಯೋಜಿಸಬೇಕು (ತಿಹಾರ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಆಸರಣಿಯಲ್ಲಿದೆ): ಉತ್ತಮ ಜೈಲು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಅರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಂತಹ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಸದರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳ ಆರೈಕೆ, ಪುನರ್ವಸತಿ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

29. ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಮರಸ್ಯ (Workplace Harmony): ಸುಗಮ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಧೀನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ತಮ್ಮ ತಂಡಗಳನ್ನು ಗೌರವ.

ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತತೆ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಸಂವಹನದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

40. ಕೈದಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ : ಕೈದಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಕ್ರಿಸನ್ ಆರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಸನ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು (ಸೆರೆಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಸೇವೆಗಳು) ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಜೈಲಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಮಧ್ಯಂತರ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಜೈಲನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಂತಹ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜೈಲು ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕ್ರಿಸನ್ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಸೇವೆಗಳ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮುಂದೆ ತಕ್ಷಣ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಗಳ ಮೇಲಿನ ರದ್ದತಿ/ಮಾರ್ಪಾಡಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಬಂಧನೆಗಳು, ಸುರಕ್ಷತಾ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.

F. ಭದ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳು (Security Measures) :-

41. ಹೊರಗಿನ ಅಹಾರದ ನಿಷೇಧ: ಕಾರಾಗೃಹದ ಅವರಣದೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೊರಗಿನ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರುವುದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು. ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಗಿರುವ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ (Store) ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು 48 ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬ್ಯಾರಕ್ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಬಾರದು (ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಪೈಸ್ ತಯಾರಿಸಲು ಏಕಸುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ). ಕೇವಲ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ (Tint), BPA-ಮುಕ್ತ ಪಾರದರ್ಶಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟಲಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬ್ಯಾರಕ್ಗಳಲ್ಲಿ ಖಚಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಾಟಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು.
42. ಬಟ್ಟೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ: ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಗೆ ಕೈದಿಗಳಿಗಾಗಿ ತಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳ ಅಡಗಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸದರಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು 24 ಗಂಟೆಗಳ ವರೆಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ, ನಂತರವೇ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.
43. ಫ್ಲಾಕ್ಸೀಲ್ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ: ಕೈದಿಗಳು ಪೋಲೀಸರು ಅಥವಾ ವೀಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಖಚಿಸಿ ನಿಬ್ಬಂದಿಯವರನ್ನು ಫ್ಲಾಕ್ಸೀಲ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಂಬಂಧ ಮುಖ್ಯ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ನಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ದೈರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಪೈರ್ಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಫ್ಲಾಕ್ಸೀಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು.

44. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು (Medical Referrals): ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಂಬಂಧ ಜೈಲು ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೈದಿ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯರ ಮಧ್ಯೆ ವಿಡಿಯೋ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.
45. ಅಂತರಿಕ ಗುಪ್ತಚರ (Internal Intelligence): ಗೌಪ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಆಯ್ದ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಗುಪ್ತಚರ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಅಡುಗೆ ಕೆಲಸವಂತಹ ಆದ್ಯತೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವವರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಡಬೇಕು.
46. ವಕೀಲರು ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು SOP ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ಯಾಬಿನ್ ಮತ್ತು ಮಿಷಿಂಗ್ ಕೋರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಸಿಟಿವಿ ವಕೀಲರು ಕೈದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಅಪರೇಟಿಂಗ್ ಪ್ರೋಸೀಜರ್ (SOP) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಭದ್ರತಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಷಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು, ಕೈದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾನೂನು ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳು ಜೈಲಿನ ಭೇಟಿ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಿನ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ, ಸುರಕ್ಷಿತ ಕ್ಯಾಬಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಸಿಟಿವಿ ಕಣ್ಗಾವಲು ಅಳವಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು.
47. ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು: ಹಾನುವಾರು ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಜೈಲು ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಹೋಗಲು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನುಮತಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
48. ಕೋರಿಯರ್: ಕೋರಿಯರ್ ಮೂಲಕ ವಾಸಲ್/ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ ನಂತರ ಅನುದಾರಣ/ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೋರಿಯರ್‌ಗೆ ಅನುಮತಿಸಬೇಕು.
49. ನಡಿತರ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ಕಸದ ವಾಹನಗಳು: ಪಡಿತರದ ವಾಹನವನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು. ಬದಲಿಗೆ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳ ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಪಡಿತರವನ್ನು ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಕಸವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಬ್ರೂಟಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಜಿಗಿರಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೈಲು ಆವರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ವಾಹನಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಷಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
50. ಭದ್ರತಾ ಉಪಕರಣಗಳ ವರ್ಧನೆ: ಕಾರಾಗೃಹದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ನಿಷಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ತಡೆಯಲು, ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ನಡವಳಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಕಣ್ಗಾವಲು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ನವೀನ ಮಾದರಿಯ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಯುಕ್ತ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭದ್ರತಾ ಉಪಕರಣಗಳ ವಿವರ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪರಿಕರಗಳು	ಉಪಯೋಗ
1.	ವಾಕಿ-ಟಾಕಿ ನೆಟ್	ಸಂವಾಹನಕ್ಕಾಗಿ
2.	ಹ್ಯಾಂಡ್ ಹೆಲ್ಡ್ ಮೆಟಲ್ ಡಿಟೆಕ್ಟರ್ (HHMD)	ದೇಹ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ
3.	ಡೋರ್ ಪ್ರೇಮ್ ಮೆಟಲ್ ಡಿಟೆಕ್ಟರ್ (DFMD)	ದೇಹ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ
4.	ನಾನ್ ಅನಿಯರ್‌ಜಂಕ್ಷನ್ ಡಿಟೆಕ್ಟರ್ (NLJD)	ಗ್ಯಾಜೆಟ್ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ
5.	ಡೀಪ್ ಸರ್ಚ್ ಮೆಟಲ್ ಡಿಟೆಕ್ಟರ್	ಲೋಹ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ
6.	ಬ್ಯಾಗೇಜ್ ಸ್ಕ್ಯಾನರ್	ಜೀಲಗಳ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ
7.	ಬಾಡಿ‌ಸುನ್ ಕ್ಯಾಮರಾ	ಧ್ವನಿ, ದೃಶ್ಯ ಚಿತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ
8.	ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಅಲರಾಮ್	ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ
9.	ಮೋಬೈಲ್ ಜಾಮ್	ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲು
10.	ಸಿಸಿ ಟಿವಿ ಕ್ಯಾಮರಾ	ಧ್ವನಿ, ದೃಶ್ಯ ಚಿತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ

51. **ವೀಕ್ಷಕರ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Visitor Management System):** ಅಸ್ತತ್ವ ಭೇಟಿಗಳು, ವೀಕ್ಷಕರ ವಿವರಗಳು, ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಐದೈದು ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಕೈದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂವಹನಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು (ಸೂಚಿಸಲಾದ ಅಸ್ತತ್ವ ಭೇಟಿಗಳು, ಪ್ರತಿ ವೀಕ್ಷಕರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿವರಗಳು, ಮತ್ತು ದಾಖಲೆ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ತಪಾಸಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ ಐದೈದು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳು) ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
52. **ವೀಕ್ಷಕರ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ** ಪ್ರತಿದಿನ ಸಿಸಿಟಿವಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು: ಡ್ರಗ್ಸ್, ಮೋಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ ನಿಷಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು, ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಿಸಿಟಿವಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು.
53. **ಭದ್ರತಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿನ್ಸಿಂಗ್ (Security Check & Frisking):** ಕಾರಾಗೃಹದ ಭದ್ರತೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂಶವಾಗಿರುವ ಕ್ರಿನ್ಸಿಂಗ್‌ಅನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸದೇ ಇರುವುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಪೊಲೀಸ್, ಸಿಆರ್‌ಪಿಎಫ್ ಮತ್ತು ಐಟಿಪಿ ಒಳಗೊಂಡ ಮೂರು-ಪದರದ (Three Layer) ಶೋಧನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಗೆ ಅನಧಿಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ವಸ್ತುಗಳು ಪ್ರವೇಶ ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ತಿಹಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಮೂರು ಪದರದ (Three Layer) ಶೋಧನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೊದಲನೇ ಪದರದ ಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೆಎಸ್‌ಐಎಸ್‌ಎಫ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಓ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಮೀಸಲು ಪಡೆಗಳಿಂದ ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಯೋಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಮೂರನೇ ಪದರದ ಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಂದ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮೂರು ಹಂತದ (Three Layer) ಶೋಧನೆ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕಾರಾಗೃಹದ ಒಳಗೆ ಅನಧಿಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿದಿನ ಶೋಧನಾಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಕೆಎಸ್‌ಐಎಸ್‌ಎಫ್ ಹಾಗೂ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಓ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ತಂಡವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ರೋಡ್‌ಷನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸಾಧನಗಳಾದ ಡಿಎಫ್‌ಎಂಡಿ, ಎಚ್‌ಎಚ್‌ಎಂಡಿ, ಪುಲ್-ಬಾಡಿ ಸ್ಟ್ರಾನರ್‌ಗಳು, ಎಕ್ಸ್-ರೇ ಬ್ಯಾಗೇಜ್ ಸ್ಟ್ರಾನರ್‌ಗಳು, ಎನ್‌ಎಲ್‌ಜೆಡಿ ಮತ್ತು ಲೋಹ ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನ್ ನಡೆಸುವ ಹಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಎಸ್‌ಒಪಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ೨ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಭದ್ರತಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.